

LA SETMANA TRÀGICA [1909]

TOTS O CAP!

LES PROTESTES CONTRA L'EMBARCAMENT DE SOLDATS QUE ANAVEN A LA GUERRA DEL MARROC ES VAN CONVERTIR EN L'ESPURNA DE LA REVOLTA.

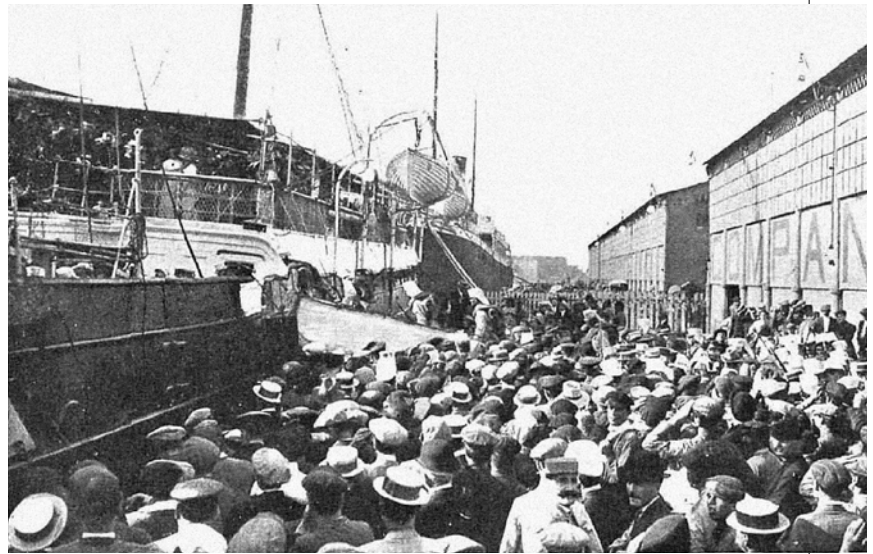
EL 9 DE JULIOL DEL 1909, un atac d'un grup de rifenys contra els obrers que treballaven en la construcció del ferrocarril miner va provocar la mort de sis obrers i l'inici de l'anomenada *segona guerra de Melilla*. En conseqüència, el ministre de la Guerra del Govern d'Antonio Maura, el general Arsenio Linera, va decidir enviar a Àfrica un cos de més de 40.000 homes, molts d'ells reservistes i la majoria catalans. Un dia més tard, se'n decretava la mobilització.

La notícia va ser molt mal rebuda per les classes populars, ja que segons la legislació vigent una persona podia quedar exempta de la incorporació a files si una altra la substituïa o si pagava en metàl·lic un cànon de 6.000 reals, una quantitat que només es podien permetre els fills de la burgesia. Aleshores, el jornal d'un treballador era d'aproximadament 10 reals. A més, la majoria reservistes –homes que ja havien complert el servei militar obligatori en llesves anteriors– eren pares de família, la qual cosa volia dir abandonar la dona i els fills en la misèria més absoluta.

La multitud es revolta

Malgrat que en diversos articles publicats a la premsa i en reunions i mítings es criticava l'enviament de tropes a Àfrica, els primers embarcaments, segons els mitjans de comunicació de l'època, no van tenir conseqüències. El diumenge, 11 de juliol, els joves van pujar als transatlàntics Montevideo i Buenos Aires; tres dies més tard, va ser el torn del Catalunya; el dijous va ancorar el Ciudad de Cádiz, el divendres l'Alfonso XII, el dissabte el San Francisco i, finalment, el diumenge, un altre vapor anomenat *Cataluña*.

La tranquil·litat es va estroncar definitivament el 18 de juliol del 1909, quan va ser embarcat el batalló de Caçadors de Reus. Com els darrers dies, aquell diumenge xafigós, el Port de Barcelona estava ple de gom a gom. Familiars i reservistes ploraven, perquè, com en el cas d'aquells que unes dècades abans havien lluitat a Cuba, cap tenia assegurada la tornada. I, mentrestant, segons el *Noticie-*

ro Universal, “unas ilustres damas presididas por la señora marquesa de Comillas y de Castell-florits (...) permanecían horas enteras obsequiando a los soldados expedicionarios con algunos regalos”, sobretot cigarrets, medalles i escapularis.

Però quan el vapor Catalunya va llevar àncores tot es va precipitar: una nombrosa multitud va acostar-se als molls i, trencant la tanca d'accés, protegida per agents de l'ordre, van arribar a la zona on hi havia les autoritats. Fins i tot, segons la premsa, “un sujeto (...) se detuvo detrás del capitán general y demás generales, jefes y oficiales” i va cridar “¡A baix la guerra!”. La repressió no es va fer esperar.

Després d'aquests fets, el 23 de juliol el Govern va concedir una pensió de cinquanta cèntims diaris a les dones i els fills orfes de mare dels reservistes mobilitzats. Decisió que es va considerar insuficient. Tres dies més tard, la revolta popular coneguda com la *Setmana Tràgica* esclatava als carrers de Barcelona i en altres ciutats industrials del país. Es van cremar esglésies, es van aixecar barricades i es van assaltar comissaries.

ANTONI CASINOS
Autor del blog
envisitadecartesia.com

HO SABIES?
**Fora de
Barcelona**

Tot i que els fets més transcendents de la *Setmana Tràgica* van tenir lloc a la capital catalana, també es

van viure jornades de vaga i aldarulls en ciutats com Sabadell, Granollers, Manresa, Badalona, Mataró,

Sant Feliu, Palamós, Palafrugell i Cassà de la Selva, entre d'altres. En aquestes poblacions, la revolta

va ser apagada de forma més ràpida, però en alguns casos fins i tot es va arribar a proclamar la República.